

IRÓK ÉS MŰVEK

KÖNYVEK AZ ELLENREFORMÁCIÓRÓL. A XVI. század végén a Mohács után visszaszorult magyar katolicizmus helyzetében komoly fordulat áll be: Nagyszombatban néhány igen művelt, a kor legjobb humanista tudásával vértezett egyházi férfiú megindítja az ellenreformációt. A kezdeményező Oláh Miklós, őt neveltje, Telegdi Miklós követi, a Telegdi kezéből kihulló tollat Monoszlói András ragadja föl, mellettük az együgyűbb hívek lelki vigasztát a licenciátus Pécsi Lukács szolgálja ájtatossági műveivel; a Monoszlóit támadó Gyarmatinak már Pázmány Péter felel. Oláh Miklóstól hozzáig szakadatlan lánc vezet, irodalomban és ellenreformatori tervekben, kezdeményekben, vállalkozásokban.

Ez a nagyszabású, vonzó és hősiességű korszak az újabb időkig homályban volt, Pázmány nagy egyénisége árnyékot borított az előtte járókra. Sokunkat megragadta *Szekfü* beállítására: a Magyar Történetben írja: Pázmány olyan a fejlődésben, mint egy nagy színész, fölépése előtt maga elé bocsátja a kisebbeket. A kutatás szempontjából ez a pár mondat szinte döntő: akik a korai ellenreformációval foglalkozni kezdünk, a teatrális hasonlat hatása alatt látnunk munkánkhoz. Figyelni kezdtük e kisebb jelenéseket, a nagyszerű előjátékot: Telegdit, Pécsi Lukácsot, Monoszlói Andrást.

Ugyanekkor, elsősorban *Horváth János* tanítványai körében, mind jobban lekötötte az érdeklődést az eddig — katolikus részről — elhanyagolt vallásos, ájtatossági irodalom, amely a maga korában valóban „irodalom” volt. Azóta könyvek és értekezések jelentek meg ezekről a témákról: valamennyi fölfedezésnek hatott, mert az eddig holt anyagban megmutatta az élet friss áramait.

Fényi András értekezése *Telegdi Miklós* alakját, művét állítja elénk s illeszti be a kezdődő ellenreformáció mozgalmas világába.¹ Pázmány legnagyobb elődjét látja benne és joggal; érdekesen bogozza az ellenreformáció első szakaszának szellemi világát, magyar történelmi-jogász humanizmus és ellenreformatori vallásos készültség vonzó együttesét, azt az alaphangot, amely a kornak s a kor katolikus erőfeszítéseinek sajátos, jellegzetesen magyar, jellegzetesen nagyszombati ízt ad.

Természetes, hogy egy szűk értekezésen belül nem nézhetett szembe minden kérdéssel, nem is volt célja. Amit vállalt, megoldotta, az eddigi eredményeket rendszerbe foglalta, új szempontokkal gazdagította. Alapos készültsége megóvja az egyoldalúság veszedelmétől, tanulmányának egyik szép erénye, hogy alakja mögött észreveszi, látja és láttatja az akkori egész magyarságot, sőt, az egész Középeurópát.

A forrongó, bonyolult és lebilincselő korról egy hősnő át izes képet ad.

*

Telegdi után *Pázmány* jön s olyan lélek számára, amilyen *Sík Sándor*, lenyűgözőbb, izgatóbb föladat nem lehet, mint Pázmány arcképének megrajzolása.² Könyvénel jobbat a nagy érsekről nem

¹ Fényi András: Telegdi Miklós. Budapest, 1939.

írtak: a tudós mondatait költő fogalmazta, a megállapítások és elemzések hideg logikáján átpiroslik a legszebb szenvedély: a tudós szeretet alakja, kora iránt.

Az első, ami meglep, a roppant teljesség: mindent fölölél, mindent kifejt, soha nem téved a szellemtörténet ma oly divatos túlzásaiba, kliséket nem használ, bár fölünyesen ismeri mindazokat a forrásokat, ahonnet a klisék erednek. Alcíme program: *az embert és az író*t állítja elénk, őt állítja korába, nem a kort kényszeríti rá.

Legszebb fejezetei talán a Pázmány szellemének kialakulásáról és a Kalauz, a Prédikációk írójának *stílusáról* szólnak. Nyomról nyomra követi pályáját, számbavesz minden hatást, de nem bontja az embert hatások szálaira: Pázmány áll szemben a hatásokkal, nem Pázmány áll hatásokból.

Könyve roppant gazdagságát rövid ismertetésben elszámolni lehetetlen. Magas tudósi igény és magas emberi felelősség, magas stíluskézség és nagy fegyelem alkotása, példás férfimunka. És szép alázat bizonyossága: szívesen engedi szóhoz maga helyett a hőst, hadd valljon saját igéivel önmagáról és koráról.

Aki az ellenreformáció történetével foglalkozik, kimeríthetetlen tárházat talál benne, Pázmány roppant életművéhez remek kalauzt, hamisságok és csavargások nélküli vezetőt.

Akik a kor irodalmával foglalkoztunk, hálásan köszönjük könyvét, akik csak iskolai emlékekből tudnak Pázmányról, el kell olvasniuk. A tudomány kevészer volt ennyire emberi szándékú, — mint Pázmányról mondja, ennyire nemzetnevelés: hiteles tudósítás, — ugyanakkor ferdítések nélküli tüköre is az igaz emberségnek.

Sík Sándor pályájának egyik legszebb állomása: tárgy és író a tudományban nagyon megbecsülendő, szép találkozás. Találkozás, amelyből új tudományos irodalmunk egyik első vonalbeli, higgadtan okos, bölcsen lelkes, mély és igaz alkotása született.

Rónay György

REGÉNY

RUDNÓY TERÉZ: OSZTOTT SZERELEM. (*Dante*.) A regény hősnője cseléd. Pesti mindenek, akit elnyelt a bérház, a gang, a rossz szagú konyha s a soha nem szellőzhető cselédszoba, ez a komfortmentes odú, melynek gyér kellékei s áporodott levegője hiánytalanul megtalálhatók a regényben. Ez a légkör nem üdítő. Az egész könyv egy kissé — szellőzetlen. Ami növeli ugyan a történet élet-szerűségét, de aligha fedi az írónő szándékát. Rudnóy Teréz a kérdés szociális vonatkozásait megkerülve, kizárólag a cselédet mint nőt érintő problémákkal foglalkozik s itt helyes úton jár. A mai cseléd már nem a régi értelemben vett rabszolga, emberi jogait törvények védik. De élete mégsem teljes. Hiányzik belőle a család, a természetes életkeret, férfi és gyermek törvényen belül álló zárt köre, mely nemcsak védelmet jelent, biztonságos és szentesített helyet a társadalomban, de egyben pozitív célt is, mely irányt mutat az ösztönök zavaros útvesztőjében. A cseléd — különösen a városi cseléd — egész érzelmvilágával s női ösztönéletével kívül reked e természetesen zárt kereten s így bizonyos fokig érzelmileg törvényen kívül áll. Helye valahol az utcalány és a dolgozó nő között ingadozik, csonka nőiségével és keret nélkül bizonytalankodó életével. A cselédügynék igen sajnálatos és legnehezebben megoldható

² Sík Sándor: Pázmány, az ember és az író. *Szent István Társ.*

problémája ez. Rudnóy Teréz a kérdés lényegére tapint, feltárja mélységeit, veszélyeit, kitapintja egy hiányos élet minden megaláztatottságát, kísértéseit, magányosságát, de kielégítő megoldást nem talál. Regénye ezért hat nyomasztóan, fülledt és áporodott levegőjével, mely telítve van a cselédszobák légkörének jellegzetes erkölcsi miazmaival. Rudnóy Teréz éles szemű megfigyelő, néhány vérbő alakja figyelemreméltó emberábrázoló képességről tanuskodik. Stílusa ügyes riportstílus, nem érzelmeskedő, de tömörségében is lelket mutató, sok titkot kevés szóval feltáró. Az „Osztott szerelem“ még egyenetlen munka s tárgyánál fogva alig alkalmas Rudnóy Teréz tehetségének megítélésére. Talán legközelebbi regénye — melynek témáját remélhetőleg szerencsésebb kézzel fogja megválasztani — teljesebb képet nyújt majd az író nő igazi képességeiről.

Déchy Liane

VERS

PUSZTA SÁNDOR: PÓK A TÜKRÖN. (*Cserépfalvi*). A rendkívül, megdöbbenően izléstelen címlapú kötet, Pusztá Sándor legfrissebb verseskötve, írója pályáján a lehiggadás első komoly állomása. Igen szép sorai, strófái, fél-versei vannak, olyanok azonban, amelyeket végig hibátlannak éreznénk, alig. Jellemző a *Kubikusok* című: ilyen részek mellett:

*bozontos fejükön bundás haj, kalapot
csak azért viselnek, hogy
rátűzhessék a pipát.*

vagy:

*a hold hidegen, könnyörtelen tűz le
s fölöttük állnak a csillagok,*

(milyen jó a „tűz“ ige a holdra vonatkoztatva!), mintha nem bízna a hangulat, a képek, — és a saját költői — erejében, „ezeréves magyar arcokról“ s az őket „fakó-komorrrá tetováló robotról“ ír: elrontja a hatást, kimondja azt, amit csak sejtetni, éreztetni szabad, — úgy megkapóbb, úgy az igazi. Olykor képzavarokba téved:

*Hunyt személ az ég még
Távotról nyitogatta,
Sátor volt, a színe kék
S ott álltam alatta.*

(hogyan nyitogathatja szemét a sátor?), legszebb részeit túljátssza rimekkel és csattanókkal. Lépten-nyomon a takarékoság, a *költői* figyelem hiányával találkozni, a személyiség túlságosan előtérbe áll s mint a címlapon, az önmagát szemlélő költő arcképe elfödi a tájat, megzavarja a hangulatot: az igazi, magas igényű, tiszta lírát. Néhol Ady hatása lep meg, szavakban, szókötésekben, a ritmus robbanásaiban fölrémli reminiscenciái. Pusztá Sándor, talán hivatásból eredő lendületével, talán természetes hevével, olyan magatartást ölt, amely *költői* természetéhez nem szerencsés: a fáj, a természet lírája helyett a katolikus költőnél, úgy látszik, sajnálatosan kötelezővé vált világnézeti állásfoglalást szövi bele, — olykor társainál tagadhatatlanul ügyesebben, — verseibe. Nemzet, szociális téma... Pedig a fájdalomról méltóbban vall egy csöndes sóhaj, mint egy nagy kiáltás, költő világnézetét igazabban hirdetheti, ha

egy virághoz ír, mint ha a nyomort zengi világgá erősen vezércikkes hangszerelésben. Pusztá Sándor ott a legjobb, ott igazán költő, ahol virágokról, állatokról, tájakról ír, ahol egyszerűen költő, ember, nem vátesz. S itt igazán jó, hogy mennyire az s hogy bájos, franciskánus természetszeretete milyen apró remeklésekre képes, álljon bizonyosságául Hóvirágok című szép versének megkapó, friss befejezése:

*S a tavasz folyójában kis szoknyájuk térdig
Felhúzva jönnek már az ibolyák.*

Rónay György

FÖLDRAJZ

MEZEY ISTVÁN: AZ IGAZI JAPAN. (*Magyar Nippon Társaság*). Az a nagy szeretet és határtalan tisztelet, mely a kiválóan képzett szerzőben Japán iránt lakozik, iratta meg ezt a könyvet, és szól felénk lapjaiból. A távoli dolgok kissé mindég ködbe burkolóznak, Japánról is ismereteink általában bizonytalanok, inkább adathalmaz, sejtés, a lényegbe ritkán hatolunk. Ehhez kíván hozzájuttatni ez a könyv. Már a cím is célzatos: az igazi Japán. Nem annyira külsőségekkel, mint inkább a mögöttük rejlő lélekkel óhajt megismertetni bennünket Mezey. Valóban más világ ez. Európai embernek nehéz megérteni, hogy a japán—kínai háború idején a kínai polgárok ezrei békében élhettek Tokióban, hogy a japáni sajtó a legnagyobb rokonszenvvel ír a kínai népről, hogy a kínai klasszikus irodalomnak valóságos reneszánsza van Japánban, hogy például japánok a kínaiakkal barátságos labdarúgómérkőzést tartanak. Igaz, hogy a harc nem annyira Kína ellen, hanem „Ázsia népeinek önrendelési jogáért folyik,” magyarázatát végső fokon mégis a Jamatodamashiban, vagyis a japáni néplélekben kell keresni. Ennek alap-eleme a világ és élet problémáit a maguk egyszerűségében, irracionális, misztikus szemszögből látó különösen kifinomult világszemlélet és életfelfogás. Állami életükön is a családi érzés és a szociális jelleg uralkodik, a tudat, hogy az egész a fő, az egyes csak mint ennek része. A japán kaszárnyákban a katonák minden reggel és este közösen mondják el imáikat. — Nem tudományos rendszerezettséggel, nem is utínapló formájában vezet be a japán élet, viszonyok és történelem ismeretébe, hanem inkább mozaikszerűen, kikapva a jellemzőbb vonásokat, tényeket. Megismerkedünk a japánok Toldijával: Suzuki Seibevel, a belső mongol köztársaságok fejével, Wang-Té herceggel, akit Ázsia Mussolinijának hívnak és végül Kavaszé Kozo tartalékos szakaszvezetővel, aki annakidején a hadifogoly szerzőt őrizte, most pedig megható ünneppel fogadta.

Az ismeretterjesztésen túl a japán-magyar barátság elmélyítését is célozza a könyv. Ennek szolgálatában áll a második része: Magyar emlékek a Távols-Keletről. A szerző fölkereste az ottmaradt hadifoglyokat, beszámol a Távols-Keleten dolgozó magyarokról. Meghatódással olvassuk Kőrösi Csoma Boddhiszattvává (kb. buddhista „szent”) való avatását és kultuszát, Petőfi és Liszt diadalútját, a japánok érdeklődését és szeretetét irántunk. Megilletődve állunk meg a fiatalon elhunyt, lelkes magyar-barát Aibara Susumu újságíró emlékénel, ő írt külföldön először Trianon igazságtalansága ellen.

A bajai szabólegényből lett világljáró, Jelky András lépett a magyarok közül először Japán földre. Azóta számos hazánkfiának volt

alkalma Japánnal közelebbi kapcsolatba lépni. Ezek között tiszteltreméltó hely illeti meg Mezey Istvánt, akinek nagy érdeme van a tokiói Magyar—Japán Kultúr Intézetnek, a magyar művelődés e távol-keleti végvárának létrehozásában.

Zimándi Pius

KÜLFÖLDI IRODALOM

F R A N C I Á K

CHARLES DU BOS

Halála épp olyan csendes és keresztényi volt, mint nagy külső események nélküli, de lelkiekben annál gazdagabb belső élete, melynek egyes állomásait — a végsőket kivéve — a *Naplótöredékek* (Extraits d'un journal, NRF.) pontosan jelzik. Du Bos egy amerikai katolikus egyetem, a Notre-Dame (Csikágó mellett) meghívott tanáraként két év óta Pascalról s néhány jelentősebb mai francia íróról tartott előadást; a betegség, mely hosszú évek óta mintegy második élete volt, júliusban hirtelen elhatalmasodott rajta és Charles Du Bosnak éppen csak annyi ideje maradt, hogy hazatérhessen Franciaországba, ahol augusztus elején meghalt. A Saint-Cloud-i kis temetőben a szellemi Franciaország kiválóságai meghatottan állták körül barátjuk és fegyvertársuk koporsóját, s ugyanakkor Európa valamennyi országából istenhozzádot mondott lélekben néhány ember: Peter Wust, Curtius, Middleton Murry, Hilaire Belloc, aki érdeme szerint becsülte és megérdemelten szerette Du Bos-t.

Valéry írja a *Littérature-ben*, hogy mérhetetlenül nagyobb dolog, ha száz kiválasztott ember értékel valakit, mintha százezer jöttment rajong könyveit. Az *Approximations* hét kötetének kritikusa, az *Extraits d'un journal* moralistája nem volt „népszerű” még hazájában sem. Nevét az irodalmi szalonokban tisztelettel ejtették ki, írók és esztétikusok szívesen hivatkoztak egy-egy alapvető művére, például a katolikus regény problémájáról írt tanulmányára, de a *Naplórészletek* angol, latin és görög idézetekkel átszőtt elmélkedéseit, gyakran fárasztó és mindig teljes figyelmet követelő lelki boncolgatásait kevesen követték azzal a fegyelmeltséggel és lelkiismeretességgel, melyet Charles Du Bos méltán elvárhatott és el is várt attól, aki alkotását kezébe vette.

Du Bos nem lehet kritikuskak nevezni, ha kritikuskak lenni annyit jelent mint rendszerezni, értékelni és ítélni. Kritikusi magatartása legfeljebb a kiindulópontban érvényesül, azzal, hogy a műveket és írókat két csoportba osztja, és az egyik csoportról konok következetességgel nem vesz tudomást. Tucatnyi jelentősnek ismert modern írókat lehetne felsorolni, akinek még a neve sem fordul elő az *Approximations* kötetében: talán kívül esnek Charles Du Bos tág és mégis jellemzően körülhatárolt érdeklődési területén, talán elfogultnak érzi magát velük szemben, de az is lehet, hogy valami leküzdhetetlen idegenkedés elfordítja tőlük tekintetét. Mindenesetre jellemző, hogy Péguy, Roger Martin Du Gard, Green, Bernanos, Montherlant, Malraux nevét hiába keressük kritikái kötetében. Ezzel szemben Gide-ről, Mauriac-ról egész könyvet, Proust-ról, Baude-

laire-ről, Claudel-ről több tanulmányt írt, melyek a modern francia kritika orom-teljesítményei közé tartoznak.

Az idegen írók közül elsősorban a tizenkilencedik századi és a modern angolok érdeklik: Byron-ról könyvet, Keats-ról, Coventry Patmore-ról, Katherine Mansfield-ről, Lytton Strachey-ről tanulmányt ír és naplójában is állandóan foglalkozik az angolokkal, aminek részben az a magyarázata, hogy anyja révén ő maga is angol származású. Ha az említetteket kiegészítjük szent Ágoston, Pascal, Goethe és Nietzsche nevével, akkor nagyjából meghatároztuk Du Bos érdeklődési körét.

Az íróban és a műben elsősorban a szellem megnyilvánulását keresi. Sainte-Beuve-vel ellentétben, aki az író életén és jellemzőin, de nem elsődleges fontosságú külsőleges megnyilvánulásokon keresztül igyekezett a mű belsejébe hatolni, Du Bos megkeresi az alkotás idegközpontját és belülről kiindulva jut el a felszínig. Gyakran és hosszasan szeret idézni s így szinte maga az író magyarázza saját művét. Du Bos csak irányít, vezet, segít — akár a pszichoanalitikus, — de még így is gyakran megtörténik, hogy az olvasó el-elmarad mögötte ezen a fölfedező úton. Ennek részben Du Bos „beszélt” stílusa az oka, mely indaszerű elágazásaival, gyakori kitéréseivel, visszakanyarodásaival sokban emlékeztet Proust stílusára. „Lelkem úgy megy előre a szavakban, mint egy fénnel telített vak,” idézi önmagára vonatkoztatva Ricardo Guiraldes vessorát.

Charles Du Bos emberi arcát akkor látjuk majd tisztán, ha naplójának második része (1929-től haláláig) is megjelenik. Eggyel több bizonyítékot kapunk majd arra vonatkozólag, hogy a műveltség és tudás nem választja el Istentől az igazán nagy lelkeket. Hosszú évekkel megtérése előtt, amikor még elvetette a dogmákat, már hitt a lélekben és azt vallotta, hogy a kegyelmet nem tagadják meg azoktól, „akik hajlandók egészen a lelkükig elmenni.” Du Bos mindig a lélekhez akart eljutni, és megkapta a kegyelmet.

J. B.

LENGYELEK

JOZEF WITTLIN: LE SEL DE LA TERRE. (*Albin Michel*). A francia irodalmi élet egyik közelmúlt komoly eseménye ennek a könyvnek a megjelenése, A „nagy” realizmus ilyen meggyőző, aprólékos-ságában monumentális művel régóta nem jelentkezett. Írója lengyel, Franciaországban él. Műve egy trilógia első tagja, maga is befejezett egész. Tárnya: egy jámbor huzul paraszt élete a világháború kitörésétől addig, amíg Lengyelországot kiűrik s a behívott tartalékosokat a magyarországi Andrásfalva kaszárnyájába szállítják.

Néhány hónap, semmi nagy esemény. Pjotr hordár egy kis galíciai állomáson, minden vágya, hogy pályaoír lehessen. Lehetetlenség: nem tud írni, olvasni, tehetetlen, esetlen, balkezes figura. De jön a háború: a pályaoír bevonul, Pjotr elnyeri rég áhított állását, felöltheti a csákót. Tehervonatok, katonavonatok dübörögnek, a talaj meg-megmozdul, — Pjotr nem ért semmit, csak azt tudja: a császárnak szüksége van rá és el fog menni, ha a császár hívja. Ez a nap is elkövetkezik, — a sorozás, orvosi vizsgálat képe, az a körülményesen rajzolt dantei alvilág, meztelen testekkel a várzóba fal mellé állított székeken, megrázó, felejthetetlen, klasszikus. Pjotr társaival vonatra kerül, riadt huzulokkal rohan a teherkocsi a Kárpátok lejtőin Magyarországra. Jön Andrásfalva, a tábor a remekbe mintázott Bachmatiuk őrmester portréjával, — és vége a regénynek.

Látszólag sovány, érdektelen, unalmas regény. De unalmas anyagból is lehet remeket alkotni, és Wittlin könyve remekmű. Bámulatosan ismeri az embereket, együgyű parasztokat, akik utolsó ítéletet kiáltanak, mikor megjelenik az első röpülő, a nyáj vad szorongásában élnek s tétován, tudatlanul söpörtetnek tova a világégés végítéleti zivatárjában. Ez az a könyv, amelyről az ember órákig tud lelkesen beszélni, új s új jelenetek jutnak eszébe, nem lehet szabadulni tőle: az örökké elkísérő nagyok közül való. És ez az a könyv, amelyet könnyes szemmel olvas az ember: érzi a sors könyörtelenségét, sorsa megható kicsinységét s ugyanakkor nagyságát, az emberi együgyűség megindító jóságát, a váratlanul, megmagyarázhatatlanul, egy pohár tiszta vízért föltörő indulatok hevét.

Ismeretlen író gyanakodva fogadnak, mércét keresnek: kihez hasonlítható? A franciák Tolsztojt emlegették: igazuk van. A *Háború és béke* Tolsztoja jut eszünkbe, de Wittlin emberibb, forróbb, líraibb, humora mély filozófia, meghatottsága tiszta, nemes, gyönyörű férfiasság. Ha mérni kell: csak Tolsztojhoz mérhető; ha csak ezt az egy könyvet írta volna is: a mai Európa egyik legnagyobbja.

R. Gy.

Már nemcsak a sportolók ezrei fedezték fel a Dohányjövédék legalacsonyabb nikotintartalmú szivarkáját, a közkedvelt, igazán könnyű SPORT-szivarkát, hanem a dohányzó hölgyek nagy tömegei is felfigyeltek erre az igazán szép, szinte csomagolásban is nyáriának és így még könnyebbnek ható könnyű, illatos

SPORT-cigaretta.

A Dohányjövédék a cigaretta a Szent István héten válogatott minőségben, de változatlan áron hozta forgalomba. Aki egyszer megkóstolta, mindig visszatér hozzá. Még könnyebb a Sport-cigaretta Nikotex válfaja.

Az idegenek ezreit várta Budapest a Szent István-ünnepségekre. Hál' Istennek a visszatért Felvidék is most már szabadon és felszabadultan viszi híret a páratlan magyar szivarkáknak és szivaroknak. Ismét jubileumot ül a magyarság s méltóan olvad az ünnepi fény emelésébe a Dohányjövédék is, mert külön ünnepet jelent a dohányzóknak és főleg a válogatott fínom, könnyű, kékfüstű szivarok kedvelőinek a

REX-szivar.

Reprezentáns külseje, 5-ös csomagolása és ára mindenki számára hozzáférhetővé teszi.

A SZENTISTVÁNI ÁLLAMESZMÉNEK
KORSZERŰ ÉRTELMEZÉSÉT MUNKÁLJA

AZ ORSZÁG ÚTJA

HAVI ÁLLAM- ÉS NEMZETPOLITIKAI FOLYOIRAT.
SZERKESZTIK: BARANKOVICS ISTVÁN ÉS DESSEWFFY GYULA GRÖF.

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGY ÉVRE 5.— PENGŐ
FÉL ÉVRE 2.50 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA 50 F.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. KER, VÁCI-UTCA 46. II. EM. 3
TELEFON: 18—22—40. — MUTATVÁNYSZÁMOT KÉSZSÉGGEL KÜLD A KIADÓHIVATAL

Teljesen zajtalanul dolgozik
az új rendszerű

CONTINENTAL-SILENTA **ÍRÓGÉPI**

Az írógéptechnika csodája!

Kérje díjtalan bemutatását a vezérképviselettől:

GOÿ ÉS KOVALSZKY
Budapest, V., Nádor-u. 11.

Magyar Kultúrszemle

A MAGYAR KULTÚRA KERESZTMETSZETE

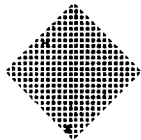
MUTATVÁNYSZÁMOT
DIJTALANUL KÜLD

IV., KECSKEMÉTI-UTCA 13. SZÁM

S I K S Á N D O R

P Á Z M Á N Y

S Z E N T I S T V Á N T Á R S . K I A D Á S A

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Possonyi László.